

[Home Nieuws Algemeen](#) Overheid Curaçao verlaagt tarieven consultants: einde consultancy in Caribisch Nederland?

OVERHEID CURAÇAO VERLAAGT TARIEVEN CONSULTANTS: EINDE CONSULTANCY IN CARIBISCH NEDERLAND?

Door Miguel Goede

In juli 2020 [verlaagde](#) de regering de officiële tarieven die het zal betalen aan consultants met 12,5 procent. Dit in het kader van de COVID-19-maatregelen. Curaçao, net als de andere Nederlandse eilanden, kan niet zonder steun van Nederland door deze crisis heen. Nederland

stelt voor deze steun een aantal voorwaarden, het zogenaamde [landspakket](#) (per (ei)land). Een daarvan is het inleveren op het inkomen van ministers, parlementsleden, ambtenaren, medewerkers van stichtingen en N.V.s van de overheid, het bedrijfsleven en ook de consultants. Dit alles in het kader van het doorvoeren van de Rhuggenaathnorm, de lokale variant van de Balkenendenorm. Al jaren werd hierover gesproken, maar nu wordt het door Nederland opgelegd, als onderdeel van de voorwaarden waaraan het eiland moet voldoen om in aanmerking te komen voor een coronalening.

Teveel betaald

Een paar dagen nadat dit besluit van de tariefsverlaging in de media en social media terecht komt, volgt er een reactie vanuit de sector, die onderbouwt dat het in feite een korting van 40 procent van de tarieven betreft en geen 12,5 procent (zie tabel). Het verschil zit hem in de [verkeerde veronderstellingen](#) die ten grondslag liggen aan de berekening van de overheid.

Tabel 1	Beleid 1997	Besluit 2020	Internationaal	Voorstel Van der Veur
Salaris		Naf. 335.577,00	Naf. 335.577,00	Naf. 335.577,00
Werkdagen	228	264	260	228
Uren	1300	2.112	2.080	1.824
Uurtarief	Naf. 168,75	Naf. 158,89	Naf. 161,34	Naf. 183,98

Figuur 1: Tarief vastgesteld door de overheid naast voorstel uit de sector (Bron: [curacao.nu](#))

Met deze maatregel reageert Nederland op de kritiek van jaren uit de samenleving dat er teveel wordt betaald aan consultants. De laatste jaren, zeker na het vertrek van KPMG, richtte de kritiek zich op de consultants die betrokken zijn bij de bouw van het nieuwe Curaçao Medical Center, dat ruim 200 miljoen meer heeft gekost dan begroot. Minister Suzy Camelia heeft intussen om een onderzoek [gevraagd](#) naar deze budgetoverschrijding.

Gebrek aan naleving

Volgens organisatieadviseur Michiel van der Veur zijn er drie redenen waarom de overheid tot zo'n verkeerde berekening heeft kunnen komen. Op de eerste plaats onbekendheid met de branche. Op de tweede plaats door gebrek aan transparantie van de gehanteerde tarieven door de branche, waardoor de anderen een eigen interpretatie geven. “Ten derde komt dit omdat het een publiek geheim is dat er consultants zijn met zeer lucratieve contracten zonder dat hiervoor de procedures zijn doorlopen. Deze contracten zijn toegekend ondanks dat Curaçao al sinds 1997 een consultancybeleid heeft waarin maximale tarieven en regels voor aanbesteding zijn aangenomen. Het probleem ligt hiermee, zoals zo vaak, niet in het ontbreken van regels en normen, maar in het gebrek van naleven van bestaande regels”, schrijft hij op [curacao.nu](#).

Family & Friends BV

Dit beeld [wordt bevestigd in het rapport](#) van de Algemene Rekenkamer van Curaçao (2019). “De Rekenkamer concludeert dat het financieel beheer betreffende afwijking van openbare aanbestedingen ondeugdelijk is. Het beheer is namelijk niet ordelijk en daardoor in belangrijke mate niet controleerbaar. Daardoor kan de vraag, of afwijkingen van openbare aanbesteding volgens de regels en beleid hebben plaatsgevonden, voor een groot deel – 71 procent: 175,7 miljoen Nederlands-Antilliaanse guldens (NAf.) – niet worden beantwoord. Het financieel

beheer is eveneens ondeugdelijk omdat een groot deel van de resterende afwijkingen – 25 procent: NAf. 63,9 miljoen, door gebrek aan een deugdelijke toetsing, in strijd met de interne regels is goedgekeurd. Daardoor zijn deze afwijkingen onrechtmatig. Verder is 3 procent van de afwijkingen – NAf. 3,3 miljoen –

uitgevoerd zonder vooraf te zijn goedgekeurd. Door het ontbreken van ordelijk en controleerbaar beheer en onvoldoende naleving van de comptabele regels bestaat het risico dat de overheid opdrachten aangaat die niet de beste prijs/kwaliteit verhouding voor de overheid garanderen. Er wordt namelijk ruimte geboden voor misbruik van de mogelijkheid om niet openbaar aan te besteden, terwijl openbare aanbesteding juist de mededinging van aanbieders bevordert, wat kan leiden tot lagere prijzen. Tot slot wordt geconcludeerd dat het opvolgen van de regels en beleid thans niet wordt bevorderd daar overtredingen niet leiden tot sancties.” Op het eiland wordt de beschreven gang van zaken [aangeduid](#) met de term Family and Friends BV.

Hoe schadelijk de combinatie corruptie en consultancy is, wordt geïllustreerd door corruptie inzake het aantrekken van een partner om de exploitatie van de raffinaderij over te nemen. Door een poging tot corruptie, georkestreerd door mensen die op hun visitekaartje vermelden dat ze consultants zijn, is een serieuze kandidaat afgehaakt en zit de raffinaderij nu [zonder exploitant en is zij in feite gesloten](#). De raffinaderij is nog altijd een van de belangrijkste economisch pijlers van de economie van het eiland. De werkloosheid wordt op dit moment geschat tussen de 50 en 60%.

Ontwikkelingen op de Antillen

Eind 2019 schreef ik een [artikel](#) over de ontwikkeling van de branche de afgelopen twintig jaar. Het was een update van artikel uit 2003, waarin ik in het tijdschrift van M&C schreef over de ontwikkeling van de consultancybranche in de Nederlandse Antillen. Direct daarna traden er grote veranderingen op die ik in het onderhavige artikel kort bespreek.

In december 2019 [houdt KPMG op Curaçao op te bestaan](#). In de media wordt vermeld dat dit te maken zou hebben met het feit dat het kantoor de afgelopen jaren in opspraak was geraakt. De meesten van de medewerkers gaan over naar EY. Een paar gaan door als club van enkelingen. Naast EY is alleen nog Deloitte over van de Big Six, die allemaal eens op het eiland aanwezig waren.

Dit alles bevestigt de conclusie van het artikel over de branche in 2019. “De consultancy lijkt voor een belangrijk deel te zijn verworden tot een corrupt scheme van kickbacks in de lokale vertaling van de globale graaicultuur. Er is een groep consultants die de pensioenleeftijd heeft bereikt, waar zo net al naar is verwezen, maar nog steeds de grote opdrachten opeist. Aan continuïteit c.q. opvolging is, net als in de meeste sectoren op Curaçao, nauwelijks gedacht.”

De vraag is of de aangepaste tarieven van de overheid werkbaar zijn. Zeker als het gaat om buitenlandse consultants uit bijvoorbeeld Nederland. Eerlijkheidshalve moet gemeld worden dat de overheid andere tarieven hanteert voor buitenlandse adviseurs. Het is nu wachten of de overheid dit besluit gaat herzien. De vraag is of het echte probleem door deze nieuwe tarieven wordt geadresseerd. Eerder dit jaar had de overheid, onder Nederlandse druk al alle budgetten voor het inhuren van consultants bij alle ministeries geschrapt. De vraag is hoe de consultancybranche dit gaat overleven.